

Tiedote yhteiskuntaopin opettajille ja opiskelijoille

Yhteiskuntaopin sähköinen ylioppilaskoe keväällä 2017

Ylioppilastutkinto mittaa sitä, miten kokelas on omaksunut lukion opetussuunnitelmassa mainitut tiedot ja taidot sekä saavuttanut ylioppilaalta edellytettävän kypsyystason. Tämä laissa säädetty tutkinnon perustehtävä on kuten ennenkin myös yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen suunta- viittana, kun koe muuttuu sähköiseksi kevästä 2017 alkaen. Yhteiskuntaopin opiskelun tavoitteet opetussuunnitelmassa ovat hyvin monipuoliset. Kaikkien tavoitteiden saavuttamista ei voida mitata kokeella, joka suoritetaan tietyn koeajan puitteissa tietyssä paikassa, kuten ylioppilaskoe. Sähköinen ylioppilaskoe avaa kuitenkin uusia mahdollisuuksia laatia entistä monipuolisempia tehtäviä ja siten mitata myös yhteiskuntaopin osaamista entistä laajemmin.

Yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen tehtävät ovat jatkossakin tuottamistehtäviä, joiden tehtävänanto on esimerkiksi tulkitse, tarkastele, erittele, vertaile, pohdi tai arvioi. Eri tehtävänannot kytkeytyvät eritasoihin kognitiivisiin prosesseihin (mm. analysointi, arviointi, soveltaminen). Jatkossakin osa tehtävistä on luonteeltaan yksinkertaisempia määrittely- ja selittämistehtäviä, osa taas edellyttää kokelaalta analyysiä, synteisiä tai arviota. Koetehtävät voivat edelleen olla moniosaisia; tällöin eri osat usein mittaavat eritasoisia ajattelun taitoja. Yhteiskuntaopin kokeissa ei toistaiseksi ole monivalintatehtäviä.

Osa yhteiskuntaopin koetehtävistä on suorasanaisia, osa aineistotehtäviä. Sähköisessä yhteiskuntaopin kokeessa tila ei enää rajoita aineistojen käyttöä siten kuin paperisessa kokeessa, mutta aineistojen määrää ei kuitenkaan toistaiseksi lisätä olennaisesti nykyisestä. Eräs myönteinen sähköisen kokeen piirre on, että kuvien, karttojen ja diagrammien kokoa voidaan säätää vapaammin ja niiden yksityiskohtiin voidaan tarkentaa, jolloin tällaista aineistoa sisältävät tulkinta- tehtävät voivat olla aiempaa monipuolisempia. Myös uusia aineistotyyppisiä kuten liikkuvaa kuvaa ja ääntä sisältäviä tehtäviä tullaan käyttämään yhteiskuntaopin kokeissa silloin kun se on mielekästä. Uudentyyppisiä, esimerkiksi laajempaa aineiston käsittelyä vaativia tehtäviä voi tulla yhteiskuntaopin kokeisiin myöhemmin, kun kokeita ja niiden arviointia kehitetään yhteistyössä ainejaoksen ja opettajien kanssa.

Tärkeä muutos aikaisempaan verrattuna on, että yhteiskuntaopin sähköisessä ylioppilaskokeessa on tarjolla vain yhdeksän tehtävää ja niistä saa vastata vain viiteen. Kokelaalla on siis koetilanteessa enemmän aikaa yhtä tehtävää kohden kuin ennen. Tämä ei tarkoita sitä, että vastausten tulisi olla entistä pitempiä, vaan että niissä tulisi olla entistä enemmän näkyvissä kokelaan ajattelun terävyyttä ja kypsyys.

Osassa tehtäviä enimmäispistemäärä on 20 ja osassa 30 pistettä. Ensiksi mainittuja on kokeessa tarjolla kuusi ja jälkimmäisiä kolme. On tärkeää huomata, että kokelas saa vastata kokeessa **enintään kahteen 30 pisteen tehtävään!** Yhteiskuntaopin kokeessa enimmäispistemäärä on 120 pistettä, jonka voi saada vastaamalla kahteen 30 pisteen ja kolmeen 20 pisteen tehtävään. Tehtäväsarjassa 30 pisteen tehtävät merkitään muista selvästi erottuvalla tavalla ja ne ovat sarjan lopussa. Yhteiskuntaopin kokeessa ei ole tehtäviä, joihin kokelaiden olisi pakko vastata.

Yhteiskuntaopin kokeessa kukin koetehtävä kohdentuu kuten ennenkin ensisijaisesti johonkin tiettyyn kurssiin, mutta joskus tehtävän aihe sivuaa usean eri kurssin aluetta. Yhteiskuntaopin jaoksen päättämä yleisperiaate koetehtävien kohdentumisessa lukion yhteiskuntaopin eri kursseihin on, että kuhunkin pakolliseen yhteiskuntaopin kurssiin kohdentuu yksi 30 pisteen ja yksi 20 pisteen tehtävä. Syventävään kurssiin kohdentuu kaksi 20 pisteen tehtävää. Yksi 20 pisteen tehtävä käsittelee teemoja, jotka integroivat useamman eri kurssin sisältöjä.

Yhteistyöterveisin

Yhteiskuntaopin jaos